REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
DIREKTORAT ZA HRANO IN RIBIŠTVO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 91 44
E: gp.mkgp@gov.si
www.mkgp.gov.si

PROJEKTNA NALOGA
št. 430-232/2025

Analiziranje podatkov o cenah in količinah kmetijskih in živilskih proizvodov po poreklu v verigi preskrbe s hrano – Priprava letnih analiz za leti 2025 in 2026

I. UVOD

Zaradi visoke rasti cen hrane v Sloveniji se je vlada leta 2023 odločila za spremljanje podatkov v verigi preskrbe s hrano, od pridelovalca do trgovca. V skladu s tem je začela Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) z julijem 2023 zbirati podatke o cenah, količinah in poreklu kmetijskih in živilskih proizvodov. Zavezanci od takrat pošiljajo podatke z vnosom v informacijski sistem, ki ga je vzpostavila ARSKTRP.

Zakonska podlaga, ki od 1. januarja 2024 naprej omogoča zbiranje podatkov, je v 61.n členu Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23). Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je z Odredbo o zbiranju podatkov v verigi preskrbe s hrano (Uradni list RS, št. 132/23, v nadaljnjem besedilu: odredba) podrobneje določil zbiranje podatkov v verigi preskrbe s hrano, predpisal vrsto kmetijskih oziroma živilskih proizvodov, za katere se zbira podatke, način pošiljanja in druge podrobnejše pogoje za izvedbo zbiranja podatkov.

Doslej sta bili pripravljeni analiza za petmesečno obdobje leta 2023 ter celovita analiza za koledarsko leto 2024. Z namenom zagotavljanja nadaljnjega ustreznega in kontinuiranega analiziranja podatkov v verigi preskrbe s hrano naročnik potrebuje pripravo letnih analiz za leti 2025 in 2026.

II. CILJ IN NAMEN JAVNEGA NAROČILA

Predmet javnega naročila je izvedba analiz ter priprava dveh letnih poročili (za vsako leto enega) oziroma analizi z interpretacijo podatkov o odkupnih in prodajnih ponderiranih cenah ter količinah po poreklu kmetijskih in živilskih proizvodov za leti 2025 in 2026.

Glavni cilj javnega naročila je izdelava dveh letnih poročil, ki zajemata obdobji od januarja do decembra 2025 ter od januarja do decembra 2026. Poročili morata vključevati primerjavo z drugimi državami članicami Evropske unije ter analizo podatkov, zbranih na podlagi odredbe.

Obdelava podatkov o cenah in količinah po poreklu v verigi preskrbe s hrano ter priprava ustreznih analiz in interpretacija pridobljenih rezultatov bo namenjena pripravi morebitnih dodatnih ukrepov za podporo perspektivnim sektorjem oziroma v primeru ugotovljenih nesorazmerij za pripravo ukrepov v ciljnih sektorjih. Na podlagi kontinuiranega spremljanja delovanja prehranskih verig bo država lahko pravočasno s ciljnimi ukrepi spodbudila delovanje verig oziroma pomagala ogroženim sektorjem za zagotovitev prehranske varnosti v Republiki Sloveniji. Transparentnost na tem področju bo doprinesla k bolj učinkovitemu odzivu države na zunanje dejavnike, ki so v zadnjih letih vse bolj pogosti (podnebne spremembe, zdravstvene in vojne krize ter posledično velika rast cen hrane).

III. VSEBINA JAVNEGA NAROČILA

ARSKTRP na podlagi odredbe zbira podatke o odkupnih in prodajnih ponderiranih cenah, o odkupljenih in prodanih količinah po poreklu v šestih sektorjih žit in žitnih izdelkov, mesa in mesnih izdelkov, mleka in mlečnih izdelkov, jajc, ter sadja in zelenjave. Navedene podatke ARSKTRP pošljejo zavezanci (pridelovalci, posredniki, predelovalci in trgovci) z vnosom v informacijski sistem. Podatke pošiljajo za ločena porekla (SLO, EU, izven EU). ARSKTRP podatke pred posredovanjem izvajalcem analize preliminarno obdela, tako da so podatki agregirani glede na skupine zavezancev in skupine proizvodov, vsi podatki so v psevdoanonimizirani obliki. Izvajalci analize zato ne bodo obdelovali osebnih podatkov. Izvajalec letne analize bo prejel pregledane podatke, ki bodo ločeni po kategorijah v posameznih sektorjih in združeni za posamezen tip zavezancev in za posamezno poreklo (SLO, EU, izven EU).

Dokumenti, ki jih mora upoštevati izvajalec

- Zakon o kmetijstvu (61.n in o. člen).
- Odredba o zbiranju podatkov v verigi preskrbe s hrano.
- Obstoječi dokumenti, ki so javno dostopni na spletni strani https://www.gov.si/zbirke/storitve/zbiranje-podatkov-o-kmetijskih-pridelkih-oziroma-zivilskih-proizvodih-v-verigi-preskrbe-s-hrano/ (Navodila ministrstva za zavezance ter prilogami le teh).
- Že objavljeni Poročili analize podatkov.

Predmet javnega naročila

1. Priprava dveh letnih poročil za leto 2025 in 2026, ki vsebujeta navedeni analizi

Za vsako leto posebej izvajalec pripravi letno poročilo, ki mora biti sestavljeno iz naslednjih elementov:

Analiza 1: Analiza trendov verige preskrbe s hrano v državah članicah Evropske unije

V tem delu letnega poročila bo na osnovi mednarodnih baz podatkov, kot so Eurostat, FAOSTAT in ECB, prikazal ključne trende in dogajanja v verigi preskrbe s hrano. Analiziral bo posamezne člene v verigi preskrbe s hrano in jih primerjal z drugimi državami članicami EU ter povprečjem EU in evrskim povprečjem. Osredotočil se bo na analizo po posameznih členih verige (pridelovalci, posredniki, predelovalci in trgovci). V analizo bo vključil razpoložljive podatke kot so indeksi cen kmetijskih in živilskih proizvodov na dosegljivi ravni ECOICOP, indeksi cen kmetijskih inputov, splošna raven cen, prihodki sektorja po tipu zavezancev, cenovne anomalije in druge relevantne primerjave med državami. Ta primerjava z ostalimi članicami EU bo smiselno zasnovana, logično organizirana za razumevanje ter jasno vizualizirana. Po potrebi in v dogovoru z naročnikom bo smiselno v to analizo vključil podatke SiStat.

Glede na razpoložljivost podatkov se uporabijo tudi mesečni podatki. Pričakuje se uporaba vsaj treh mednarodnih baz podatkov in primerjava podatkov z zadnjimi razpoložljivimi podatki drugih držav članic EU pri vsaj petih kategorijah, ki jih predpisuje odredba in so v različnih sektorjih.

Analiza 2: Analiza podatkov, zbranih na podlagi odredbe, od januarja 2025 do decembra 2025 oz. od januarja 2026 do decembra 2026

Izvajalec bo pripravil analizo, iz katere bo razvidno gibanje cen in blagovnih tokov na posamezni ravni tipa zavezancev. Te podatke bo analiziral ločeno po poreklu. Pomemben sestavni del analize so tudi razlike med prodajnimi in odkupnimi cenami v času, enako ločene po poreklu in med zavezanci. Podatki bodo obrazloženi, analiza se bo po potrebi dopolnjevala z drugimi informacijami iz gospodarstva ter politike, kot so pomembne lastniške spremembe v podjetjih, vojna v Ukrajini, nihanja na trgu z energenti in zakonske spremembe ter morebitni drugi dejavniki, ki imajo vpliv na cene in količine.
Poleg analize letnih podatkov mora biti izvedena tudi primerjava s podatki, ki so bili zbrani v predhodnem obdobju.

Priloga k obema letnima poročiloma (2025 in 2026)

V prilogo izvajalec vključi dodatne smiselno oblikovane grafe, preglednice, slike itd.

Letno poročilo naj vsebuje:

- Povzetek posamezne letne analize,
- izhodišča za izvedbo posamezne letne analize,
- primerjavo z drugimi državami članicami EU (analiza 1),
- analizo podatkov zbranih na podlagi odredbe (analiza 2),
- prilogo s podrobnimi grafi, preglednicami, itd. in priporočili za odločevalce.

Dolžina letnega poročila brez priloge naj bo približno 40 strani, približno 48.000 znakov (brez presledkov).

Letno poročilo bo vsebovalo smiselno pripravljene grafe, preglednice in besedilo oziroma deskriptivno analizo podatkov, ki bodo ločeni glede na sektorje (oziroma kategorije), zavezance in poreklo. V prilogi poročila pa bodo še dodatni grafi in preglednice, ki bodo pripravljeni iz podatkov, zbranih na podlagi odredbe.

Izvajalec bo najprej pripravil osnutek letnega poročila. Med izdelavo osnutka bo izvajalec ves čas komuniciral z naročnikom. Ko bo naročnik osnutek pregledal, bo izvajalcu podal pripombe, le ta pa ga bo pregledal in pripravil usklajeno, zadnjo verzijo. Terminski načrt se nahaja v naslednjem poglavju.

Letno poročilo bo vsebinsko in vizualno oblikovano, z uporabo dostopnih orodji in bo vsebovalo tudi grafične elemente, ki bodo lahko uporabljeni v sporočilu za javnost, in ki bodo jasno obrazloženi v besedilu. Naročnik bo priskrbel grafičnega oblikovalca, ki bo zadnjo, usklajeno verzijo letnega poročila grafično oblikoval.

Letno poročilo (osnutek in končna verzija) bo predano v dveh oblikah: v odprti obliki (.docx) in v zaprti obliki (.pdf).

2. Priprava dokumenta razlik med nabavnimi in prodajnimi cenami

Izvajalec bo poleg priprave letnega poročila, vsako leto, v dogovoru z naročnikom, izvedel tudi krajšo ločeno analizo, ki bo obravnavala tematiko prepovedi prodaje pod nabavno ceno, ki ne bo vključena v vsebino poročila, temveč bo samostojen dokument.

3. Priprava štirih PowerPoint predstavitev

Za naročnika bo moral za vsako leto pripraviti dve Microsoft PowerPoint (.pptx) predstavitvi, skupaj štiri predstavitve. Krajša predstavitev bo namenjena za splošno javnost. Druga, daljša in bolj podrobna predstavitev, bo namenjena vladi in predstavnikom zavezancev za pošiljanje podatkov po odredbi.

Predstavitvi bosta morali biti vsebinsko urejeni (ustrezno besedilo, grafi, preglednice na prosojnicah ter ustrezno zaporedje prosojnic), naročnik bo priskrbel za grafično oblikovanje.

Predstavitvi bosta predani v odprti obliki (.pptx).

4. Sodelovanje z naročnikom, predstavitev letnega poročila, pomoč pri odgovorih na vprašanja povezana s poročilom

Sodelovanje:

- Izvajalec bo sodeloval na sestankih in naročnika obveščal o poteku priprave poročila.
- Prav tako bo sodeloval z ARSKTRP ter z grafičnim oblikovalcem.
- Izvajalec bo pomagal in z naročnikom sodeloval pri oblikovanju odgovorov na vprašanja ter pri pripravi sporočil za javnost, glede vsebin, ki se navezujejo na samo poročilo.

Predstavitev:

- Izvajalec bo letno poročilo predstavil naročniku ter po potrebi naročnika na do treh javnih predstavitvah na leto. Oziroma bo v dogovoru z naročnikom prisoten na predstavitvah, kjer bo na voljo za vprašanja povezana s poročilom.

Vsa dokumentacija, ki jo izdela izvajalec, je last naročnika in jo izvajalec lahko preda tretji osebi le s soglasjem naročnika.

IV. TERMINSKI IN FINANČNI NAČRT IZVEDBE JAVNEGA NAROČILA – ROK IZVEDBE

Priprava časovnice za izvedbo letne analize podatkov in poročila – najkasneje v desetih delovnih dneh od sklenitve pogodbe na predstavitvenem sestanku na MKGP.

1. **Priprava osnutka letnega poročila 2025** najkasneje do 30. aprila 2026.
2. **Poprava in dostava osnutka 2025 s strani MKGP** je do 15. maja 2026.
3. **Poprava in dostava usklajene verzije letnega poročila 2025** je predvidoma do 15. junija 2026.
4. **Predstavitev letnega poročila 2025 naročniku** je 14 dni po tem, ko naročnik prejme usklajeno verzijo letnega poročila.
5. **Zadnji rok za dostavo usklajene verzije letnega poročila 2025** je 28. avgusta 2026.
6. **Priprava dokumenta razlik med nabavnimi in prodajnimi cenami 2025** je do 30. oktobra 2026.

7. **Priprava osnutka letnega poročila 2026** najkasneje do 30. aprila 2027.
8. **Poprava in dostava osnutka 2026 s strani MKGP** je do 15. maja 2027.
9. **Poprava in dostava usklajene verzije letnega poročila 2026** je predvidoma do 15. junija 2027.
10. **Predstavitev letnega poročila 2026 naročniku** je 14 dni po tem, ko naročnik prejme usklajeno verzijo letnega poročila.
11. **Zadnji rok za dostavo usklajene verzije letnega poročila 2026** je 28. avgusta 2027.
12. **Priprava dokumenta razlik med nabavnimi in prodajnimi cenami 2026** je do 30. oktobra 2027.

V. NAČIN PLAČILA

Izvajalec izda štiri račune in sicer po vsaki opravljeni fazi. Izvajalec izdanim računom doda opis opravljenih nalog in naslednje priloge:

Prvi račun:
- Osnutek letnega poročila 2025.

Drugi račun:
- Dve Microsoft PowerPoint (pptx) predstavitvi.
- Letno poročilo 2025.
- Ostala gradiva, ki jih je izvajalec pripravil v okviru tega javnega naročila.

Tretji račun:
- Osnutek letnega poročila 2026.

Četrti račun:
- Dve Microsoft PowerPoint (pptx) predstavitvi.
- Letno poročilo 2026.
- Ostala gradiva, ki jih je izvajalec pripravil v okviru tega javnega naročila.